

BASINA VE KAMUOYUNA

Bizler Galatasaray Üniversitesi Siyaset Bilimi Master Öğrencileri olarak, aldığımız eğitimin ve konumuzun hakkını vermek adına, ülke içinde ve dışında yaşanan siyasal gelişmeler üzerine değerlendirmelerimizi halkımızla paylaşmayı görev kabul etmekteyiz.

Bu bağlamda, Boğaziçi üniversitesine yapılan rektör ataması ve takip eden sürece dair açıklamamızı ilginize sunarız.

REKTÖRÜN KİM OLDUĞU ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLER AÇISINDAN ÖNEMLİDİR

1981'de kabul edilen 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na göre rektör:

- Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek,
- Üniversitenin birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak, yetki ve sorumluluklarına sahiptir.

Ayrıca YÖK disiplin yönetmeliğine göre rektör, öğrencilere açılacak soruşturmalar için yetkili amirdir.

Bunun yanı sıra 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'na göre, kolluk güçlerinin üniversitelere ya da bağlı ek binalarına girmeleri ancak rektörün talebi halinde mümkün olmaktadır.

REKTÖR, ÜNİVERSİTELERDE ÖĞRENCİ, AKADEMİK PERSONEL OLAN YA DA OLABİLMEK İÇİN OLAĞANÜSTÜ FEDÂKARLIKLAR YAPAN ÇOCUKLARINIZI, KARDEŞLERİNİZİ, ANA-BABANIZI, ARKADAŞLARINIZI, YA DA BİZZAT SİZLERİ FİŞLETEBİLECEK, SORUŞTURABİLECEK, AKADEMİK GELECEĞİNİZİN SONA ERMESİNİ, HATTA SON YILLARDA GÖRÜLDÜĞÜ GİBİ VATANDAŞLIK HAKLARINIZI BİLE YİTİRMENİZİ SAĞLAYABİLECEK, ÜNİVERSİTELERİNİZİ KARAKOLA ÇEVİREBİLECEK YETKİLERLE DONATILMIŞ KİŞİDİR. Bu yüzden rektörün kim olduğu tüm kamuoyunu ilgilendirir.

Rektörler 1980 öncesinde akademisyenlerin oylarıyla belirleniyordu. 12 Eylül düzenlemeleriyle birlikte, seçimlerde en çok oyu almış olan üç adaydan birinin Cumhurbaşkanınca atanması biçiminde uygulama yürürlüğe girdi. Cumhurbaşkanına, en az oy alan adayı dahi rektör atayabilme yetkisi vererek seçimleri göstermelik hale getiren bu uygulama otuz beş yıl boyunca eleştirildi.

2016'da 676 sayılı "olağanüstü hal kapsamında bazı düzenlemeler yapılması" hakkındaki KHK ve 2018'de bu düzenlemeleri kalıcı hale getiren 703 sayılı KHK ile bu göstermelik seçimlerden dahi vazgeçilerek YÖK kanununun rektör belirlenmesini tanımlayan 13. maddesi, "Devlet ve vakıf üniversitelerine rektör, Cumhurbaşkanınca atanır," biçiminde değiştirildi.

Bu tarihten itibaren rektörler doğrudan doğruya cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Aslında Boğaziçi'ndeki uygulama ilk değildir. Fakat öğrencilerin ve akademisyenlerin haklı tepkisi, bu konuyu nihayet gündeme taşıyabilmiştir.

DEVLETİN MEŞRULUĞU VE YASALLIK İLKESİ

Devletin yürütme organları ve bunlara bağlı yapıların, güç kullanma yetkilerinin meşruluğu yasalara dayanmalarına bağlıdır.

Örneğin polisin silah taşınmasıyla mafyanın silah taşınması arasındaki fark, polisin silah taşıma yetkisini ilgili yasadan alıyor olmasıdır.

Yasallık konusu antik çağlardan beri devlet çözümlerinin gündemindedir. Yasalar, devletin biçimine göre farklı dayanaklara sahip olabilseler de (örneğin teokratik bir devlette yürütme organlarının şer'i hükümlere uygun hareket etmesi beklenir), monarşik rejimler dahil üzere tüm devlet örgütlenmelerinde meşruiyet zeminini oluştururlar.

Türkiye Cumhuriyeti'nde silsile şöyledir, örneğin polis silah taşıma yetkisini yukarıda andığımız 2559 sayılı yasadan alıyorsa, yasa da kendi meşruiyetini anayasaya uygunluğundan ve vatandaşların iradesini temsil ettiği varsayılan ulusal mecliste kabul edilmiş olmasından almalıdır. Ulusal meclisin yapısı ve sorumlulukları da yine önsel olarak meşru kabul edilen anayasa ile belirlenmiş olmalıdır.

Fakat Türkiye'de bu süreç artık işlememektedir. TÜRKİYE HİÇBİR YASAL DAYANAĞI OLMAYAN GENELGELERLE, OLAĞANÜSTÜ HAL KOŞULLARINDA ÇIKARILMIŞ OLAN VE GEÇERLİLİĞİ OLAĞANÜSTÜ HALLE SINIRLI OLMASI GEREKEN KHK'LARLA YÖNETİLMEKTEDİR.

Yürütme, genelgeleriyle, halkın anayasayla güvence altına alınmış temel hak ve hürriyetlerini keyfi biçimde kısıtlamakta, olağanüstü hal KHK'larıyla halkın seçilmiş temsilcilerini görevden uzaklaştırmakta, seçilmiş belediye başkanları yerine keyfi biçimde kayyım atanmasını sağlamaktadır.

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜK ATAMASINDA DA GÖRÜNEN BUDUR. MEVCUT DÜZENLEME OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA ÇIKARILAN KHK'NIN YİNE BİR BAŞKA KHK İLE KALICILAŞTIRILMASIYLA MÜMKÜN OLMUŞTUR.

Bu uygulamaların hiçbiri meşru değildir. HALKIMIZIN NE ANAYASAYA AYKIRI GENELGELERİN NE DE OLAĞANÜSTÜ HAL KHK'LARIYLA İCAT EDİLMİŞ YASALARIN DAYATMALARINA UYMAK GİBİ BİR ZORUNLULUĞU YOKTUR.

Hatta halkımızın, kendi çıkarlarıyla açık biçimde çelişen hiçbir meclis kararına bile uymak zorunluluğu yoktur. Meclis vatandaşların temsilcilerinden oluşur, vatandaşın kendisinden üstün değildir.

SEÇİLMİŞ UNSURLARIN HİÇBİRİ, BİR KERE SEÇİLDİ DİYE, KENDİSİNİ SEÇENLERE KARŞI GÜÇ KULLANMA YETKİSİNE SAHİP DEĞİLDİR.

Temsili demokrasilerde seçimler ilke olarak vatandaşın vekillerinin belirlenmesine yarar. SEÇİMLER KIRK KATIR - KIRK SATIR SEÇİMİ DEĞİLDİR, VATANDAŞ OY HAKKINI, KENDİSİNİ KİMİN EZECEĞİNİ BELİRLEMEK İÇİN DEĞİL, KİMİN TEMSİL EDECEĞİNİ BELİRLEMEK İÇİN KULLANIR. Temsilci görevini yapmıyorsa ya da kötüye kullanıyorsa vatandaş siyasete doğrudan doğruya katılabilir.

GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Atamaya yönelik protestoların ardından protestocu olduğu iddia edilen pek çok kişinin evine "şafak operasyonu" düzenlenmiş, evlerinin duvarları balyozla kırılmıştır.

Oysa gözaltı kararı verilen kişilerle ilgili iddia 2911 sayılı toplantı gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefetten ibarettir. "Kuvvetli kaçma şüphesi olan çok tehlikeli teröristlerin hücre evlerine baskın" imajı verilmeye çalışılarak gerçekleştirilen operasyonlarla, devlet, zor kullanma yetkisini, yasal meşruluk ilkelerinin ve hukuki teamüllerin ötesinde kullanabileceğini göstermektedir.

Rektör olarak görevlendirilen memur Bulu, gözaltıları takip eden süreçte basına yaptığı açıklamada şu ifadeleri kullanmıştır: "17 tutuklamadan 2 tanesi Boğaziçi öğrencisi. Benim hoşuma gitmeyen o oldu. Diğer 15 kişi kim bilmiyorum."

Bir defa Bulu bu açıklamayı yaparken tutuklanmış olan kimse yoktu, söz konusu 17 kişi gözaltını alınmışlardı. Ancak Bulu'nun sözleri bir dil sürçmesi, ya da bilgisizlik örneği değildir. Türkiye'de gerçekten de gözaltı-tutuklama-hüküm gibi kavramlar arasında herhangi bir fark kalmamıştır. Yaratılmaya çalışılan imaj şudur, "Yürütmenin kararlarına itiraz edersen şafakta polisler gelip evini yıkar, sonra da seni alıp götürürler," Nereye? Gözaltına, tutuklamaya, mahkemeye, orası önemli değildir. Özetle ifade edersek, "Seni alıp zindana atarlar."

Bunun dışında görüyoruz ki 17 kişinin 17'si de Boğaziçi öğrencisi olsaymış, Bulu'nun "hoşuna gidecekmiş". Bu da talihsiz bir açıklama değil, açıkça "aba üstünden" sopa göstermektir.

ZİRA GELİNEN NOKTADA, NE YÜRÜTMENİN, NE DE ATADIĞI MEMURLARIN, "SOPA GÖSTERMEK" DIŞINDA YAPABİLECEĞİ BİR ŞEY YOKTUR. Göstermelik dahi olsa meşruiyet ilkeleri bertaraf edilmiştir. Artık göstermelik de olsa mahkemelere gerek yoktur. Sonuçta cumhurbaşkanı yine seçilmeyen rektörü atayacak bile olsa rektör seçimlerine gerek yoktur.

Bunu en iyi sembolize eden, üniversitenin kapısını bir asma kilitle kilitlemek ile kelepçeyle kilitlemek arasındaki farktır. Her iki durumda da bir "evrensel şehir" olan ve isteyen herkese açık

olması beklenen kurumun kapısı kilitlenir, ama ikisi arasında bir görüntü farkı vardır. Gelinen noktada siyasal iktidar, "görüntüyü kurtarmaya" pirim vermemekte, işlerini kelepçeyle görmeyi yeterli bulmaktadır.

SINIRLARI İÇİNDE MEŞRU ŞİDDET TEKELİ OLAN DEVLET, MEŞRULUK ZEMİNİNİ YİTİRDİĞİ ÖLÇÜDE, ŞİDDET TEKELİ OLMA VASFİNİ, ŞİDDETİNİ BASKI VE YILDIRI ARACI OLARAK TIRMANDIRMAKLA TESİS ETMEKTEDİR. SİYASAL GAYELERE ULAŞMAK İÇİN SALT ŞİDDET, BASKI VE YILDIRI TEKNİKLERİ KULLANMAK SİYASET LİTERATÜRÜNDE TERÖR OLARAK TANIMLANMAKTADIR.

SONUÇ

Temsili demokrasi kurumlarının, bir ülke vatandaşlarının en geniş temsiliyetini sağlamadığı noktada vatandaşların SİYASETE DOĞRUDAN DOĞRUYA VE MÜMKÜN OLAN HER TÜRLÜ ARACI KULLANARAK KATILMALARI MEŞRUDUR.

Tıpkı seçilmiş belediye başkanlarının makamlarına atanan kayyımlar konusunda olabileceği gibi, temsili demokrasinin asgari ilkeleri bir yana, yasallık ilkesi gibi en ilkel devlet biçimlerinde bile olmazsa olmaz ilkeleri dahi yok sayan gayri meşru uygulamalarla rektörlük makamına atanan memur yerine, ÜNİVERSİTENİN TÜM BİLEŞENLERİNİN, EN GENİŞ VE DEMOKRATİK DOĞRUDAN KATILIM YÖNTEMLERİNİ İŞLETEREK MEŞRU BİR REKTÖR BELİRLEME HAKLARI VARDIR.

Başta gayri meşru yollarla çeşitli makamlara kayyım olarak atanan memurlar, kolluk görevlileri, hâkim ve savcılar olmak üzere, HUKUK DIŞI VE GAYRİ MEŞRU EMİR ALAN MEMURLAR, ALDIKLARI EMRE KARŞI GELMEKLE YÜKÜMLÜDÜRLER. BU BİR HAK DEĞİL, ZORUNLULUKTUR. TÜRKİYE'NİN YAKIN TARİHİ, "EMRE İTAAT ETMEK DIŞINDA HİÇ BİR SUÇ İŞLEMEMİŞ" OLAN MEMURLARIN BAŞLARINA NELER GELEBİLECEĞİNİ AÇIKÇA GÖSTERMEKTEDİR.

Baskı ve zor koşullarının hüküm sürdüğü, devlet organlarının siyasal kararlarını terör araçları kullanarak uyguladığı, temel hak ve hürriyetlerin ilga edilmesinin olağanlaştığı bir ülke vatandaşlarının, GAYRİ MEŞRU, ZORBA YÖNETİME KARŞI MÜMKÜN OLAN HER TÜRLÜ ARACI KULLANARAK DİRENME HAKKI VARDIR. BU HAK, ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER VE TARİHSEL TEAMÜLLERCE GÜVENCE ALTINA ALINMIŞTIR.

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ SİYASET BİLİMİ MASTER ÖĞRENCİLERİ